

Vi Scientiarum Medicarum primordia, incrementum & decrementum paullo attentius contemplatur, is confitendum haber, quod de Rebus publicis & Regnis hujus mundi afferitur, habere suas periodos, quibus nunc surgant, nunc crescant, nunc ecclypsin gloriae patiantur, nunc iterum in pristinum resurgant, pariter affirmanda esse de Scientia Medica. Sive enim universa Scholarum dogmata spectemus, sive ad singularia principia horum illorumve Doctorum attendamus, qui pro stellis primae magnitudinis habiti fuerunt, revolutiones maximas vix non per quævis secula à primis incunabulis fuisse memorabiles observatu facile est. Sit in exemplum *Doctrina de Venæsectione*, quo tanquam ex ungue Leonem, veritatem hujus asserti demonstramus. Obtinuerat illa locum non infimum inter præfidia medica contra morbos à repletione sanguinis oriundos, quando CHRYSIPPUS, qua valuit peritia in medicina & Philosophia omnium primus, phlebotomiam exterminare ausus est, per motus, quod non pauci ob hæmorrhagiam immoderatam vitam cum morte commutaverint; alii præ timore mortui; quod medium sub hac evacuatione tenere ultra limites possibilitatis repositum sit, quin excessu vel defectu mensura justa lædatur; tum quoque suo tempore (ex ignorantia, quod suspicor, anatomiae) arterias pro vena inciderint chirurgi, cui APÆMANTES, ARYSIPPUS, ANDIUS, STRATO, item ERASISTRATUS Medici non in celebres subscriperunt. Opposuit se illis magno fervore Medicorum Aaron GALENUS, sed etiam tam felici successu, ut Venæsectio ab illo receperit suum pristinum nitorem, & sat longa tempora retinuerit. En iterum à Schola

à Schola medica novum phlebotomiæ hostem, à
SCHELHAMMERO vocatum *Medicorum Attilam* &
Flagellatorem HELMONTIUM, qui prouti erat *Ga-*
leni juratus hostis, exprobrabat primævis medicis,
quod à brutis Hippopotamo, item Equis Hungari-
cis hanc sanguinem perdendi viam didicerint, &
ERASISTRATEIS monitis resistentes à GALENO
hoc infensum medendi genus in deliciis habuerint.
Non esse per Venæsectiones corporis viriumque
diminutivas curandum, nunquam sanguinem ab-
undare, nec in venis tanquam proprio conceptacu-
lo sanguinem posse vitium contrahere &c. cui pal-
mam tribuentes BONTEKOE, GEHEMA, MU-
SITANUS, HORLACHER aliique spretis rationi-
bus ad convitia progressi sint, phlebotomiam vo-
cantes cum allegato GEHEMA *Medicinisches Werd-*
Mittel, cum THOMSONE *inventum Diaboli*, cum
WERLOSCHNIGIO *remedium ab avaris Italis Medicis*
in Germaniam translatum. Sed hæ nubeculæ sub fine
elapsi sæculi iterum fuerunt discussæ, ROLFINCIO,
SENNERTO, WEDELIO, HOFFMANNO, STAH-
LIO Venæsectionis patrocinium in se suscipientibus
& mafcule sustinentibus, quorum Apologiam cum
satis scite exposuerit Celeb. MURALTUS, placet
verba ex *Ephem. Nat. Cur. Dec. II. Ann. I. Obs. 104.* hic
transcribere: *Curantur Venæsectione, inquit, omnes morbi*
à plethora oriundi, febrium quoque pleræque species, ob-
structiones contumaciores, magna vulnera, contusiones,
tumores, ulcera, plurium morborum symptomata. Venæ-
sectio porro mitigat dolores, conciliat somnum, tanquam po-
tentissimum Anodynum & Hypnoticum, Dysenterie & Hæ-
morrhoidibus succurrit, vix alio mitigandis remedio: Quod si
Venæsectio curande Podagræ non sufficit, præservabit ta-
men, si tempore admittatur; præsentaneum quoque & se-
curum remedium est contra Apoplexiam sanguineam, curat
Anginam, libertatem oppressis restituit pulmonibus, vario-
las & morbillos mitigat, sic, ut & cicatrices impediatur, &
Sympto-

Symptomata inde oriunda tollat. Quemadmodum Venæsectio, si cum ratione instituta fuerit, multorum morborum panacea est, ita ægris plurimum nocet, nisi prudenter adhibeatur. Non dicam, quales Catastrophes electio venarum sæcandarum experta fuerit, dum veteres nimis scrupulosi, ejus successores nimis negligentes fuerunt; recentiores media via incedunt. Nec de venæsectione in pueris referam, quam hanc laudent Galli, damnant Germani, quos inter judicio maturo pollens Stahlius fatetur, posse illam in puerili ætate aliquando locum habere, sed non tantopere requiri, quod facilioribus aliis remediis ut plurimum mala per illam averruncanda dispelli possint. Ne diffusior videar, perpendendas sisto lites de Venæsectione in pedibus gravidarum. Antiquis temporibus expressato Hippocratis Aphorism. 31. sect. V. *Mulierì gravidæ si vena: tundatur, abortit: eaque magis, si foetus grandior sit, magna circumspectione phlebotomia, & nisi in casu summæ necessitatis, minime omnium in pedibus instituebatur.* Quæ cautela penes vulgum suspicionem de læsa virginitate excitavit, hodiernumque fovet, si quando virgo desideret, venam circa talum tundi. Hodienum tamen non modo passim gravidæ coram tribunali Venæsectionis pendant certam quantitatem sanguinis, adiguntur, & se ipsas læte condemnant, sed citra metum abortus, quem experientia toties comprobavit, vanum fuisse, ex pedibus sanguinem prolici facile admittunt; pro uti mihi nota hæc sunt exempla gravidarum, quæ hanc venæsectionem etiam largam, citra ullam noxam sustinuerunt. Parilem revolutionem Doctrinæ de Venæsectione Senum experta est. Quam non fuerunt, qui eandem damnarunt, tanquam deprædatricem vigoris naturalis, qui jamdum sat satis remittat, ut potius adaugendus sit, quam detrahendus; pessundari ajunt nutritionem, ergo & vitam: non metum hic esse de abundantia sanguinis, Venæsectionis

nis patrono summo, quando Ventriculo de officio suo remittente non tantus chylus, nec ergo tam abundans sanguis parari queat: Man solte lieber das Blut lauffen, als es durchs Ueberlassen vergäudern. Cautius de thesauro vitæ esse statuendum &c. Aliter hodie medicæ Scholæ docent, quæ non modo utilitatem venæsectionis post annum quinquagesimum & sexagesimum monstrant, allegando plethoricam ex vita magis sedentaria & magis commoda oriundam constitutionem, spontaneas sanguinis effusiones magno levamine post se trahentes, sed & necessitatem passim in his, qui huic evacuationis generi assueverunt, nisi velint in varios affectus anomalos, febres sic dictas catarrhales, arthriticas, tandem podagram incidere, aut nephritici evadere: passim in foeminis sub mensium sine, variis & gravissimis pathematibus obnoxiiis, quibus tusa vena radices præcidantur. Quocirca non possum, quin addam, me primam Venæsectionem anno ætatis quinquagesimo quinto peripnevmonia laborantem, quarto etiam morbi die cum solamine admisisse, ac eandem semel de anno, monente vertigine, repetiisse, quæ statim inde periit, ut hodiernum jam Seculum roboret prudenter à GALENO prolata.

Est adhuc ut afferam, quam Venæsectio ab aliis in certo morbi genere fuerit commendata, & frequentissime administrata, ab aliis e contra, si non inutilis, haud tamen necessaria habita. En Pestilentiam! quam non difficiles fuerunt antiqui Medici, ut Venæsectioni locum darent, ad quorum mentem a Cel. STAHLIO in Disp. de Venæs. Patroc. in nulla febre, quæ tali, Venæsectio absolute necessaria, aut utilis asseritur.

Multo minus usum habet in malignis febribus, petechialibus, febre Hungarica, epidemicis & contagiosis, ubi non quæstio est de sanguine consumendo, sed de materia tenuissima & simul agilissima vaporetenuis corpore expellenda. Cum quo facit DIE-

MERBROECKIUS Lib. III. de Peste. c. 3. dum testatur, durante peste Noviomagensi venæsectionem damnosissimam fuisse, ac proinde se nulli venam fecuisse, nec sanis nec ægris, imo vix quidem in aliis morbis qui venæsectionem exigere videbantur. Aliiter ex recentioribus, quos inter ex professo hanc controversiam tractantem allegare licebit Celeb. SCHULZIUM in Dissert. de *Sanguinis missione in Pestilentia* Altorff, A. 1725. habita, qui observantes sub sanguinis abundantia in pestilentiali febre correptis vasa turgida impedire motum sanguinis pro transpiratione insensibili, unico in his morbis remedio obtinenda, quæ remota depletione sanguinis auferatur, ut sub circulatione liberiori ad diaphoresin via patula magis sit, excludatur ergo promptius quæ putredinis indole sanguinem corrumpent, & brevi spatio perderent. Metum, quasi à circumferentia ad centrum sanguis missione illa perducetur, sicque criticæ evacuationes, ad quas bubones spectent, intercipientur, svavi regimine diaphoretico arceri, ac quidem experientia tam in purpura, tum quoque puerperarum purpuratarum conclamatis rebus ita fieri testatum faciat. Conf. HOFFMANN. Dissert. de *Venæsectionis prudenti administratione* Obs. II. Pergo ad Variolas.

Quæ non bella fuere de instituta Venæsectione in Magna Britannia quondam potentissima Regina MARIA, quæ semel ante & iterum post eruptionem variolarum celebrata fuit, his antiquorum, illis recentiorum castra sequentibus. Pergerem recensere metaschematismos sententiarum de usu Venæsectionis in Pleuritide, Peripnevmonia, Phthisi, Hydrops, affectibus Uteri, imprimis de Venæsectione in Colica, nisi imprimis quoad hanc Prænobilissimus Dn. CANDIDATUS ubertim, quid statuendum sit, exposuisset, ut in allatis subsistam. Hoc modo monuero, differentias quoad regimen diaphoreticarum formam mutatam non semper tam esse diversas, ac quidem prima fronte leviter meditantibus videntur. Qui ad polytrilleton hoc quoad illas variationes attenderit, qui bene distinguit, bene docet, facile viam inveniet, quomodo bella Republicæ medicæ componi possint, tanta sunt momenta defumenda à quantitate sanguinis, quæ vel triplo major tempore

quando, quæ sub initio quadrant, sub statu merito exulant, à constitutione individuali, quando plethorici & ferunt, & postulant, quod minus plethorici sine vitæ dispendio non sustinent; à regionum diversitate, quando in terris calidioribus profunt, quæ in frigidioribus nocent &c.

Sed est, ut ad curriculum Vitæ prælaudati Dn. [CANDIDATI] exponendum me accingam.

Lucem aspexit in urbe Wismaria, inter Hanseaticas quondam celebri, & ex fortalius se cingentibus speciosa, Anno hujus Seculi MDCCVI. die 9. Calend. Octobr. Patre natus JOANNE KINDLERO *ὄν ἐν ἑσίοις*, Scholæ, quæ illic floret, quondam Rectore incluto, cujus famam tot Discipuli educata eruditionis passim clavis Reipublicæ & Ecclesiæ admotivetant mori, & quem sua virtus fecerat, ut inter amicos meos intimos numeraverim, cujus *Parens* ejusdem nominis Berolini inter cives primi ordinis fuit habitus & æstimatus. *Mater* ANNA MARGARETHA, filia Professoris Juris olim in hac Alma famigeratissimi JOANNIS BARNSTORFFII, vivit, etfi eheu vidua, per DEI gratiam & fructus solertissimæ educationis uberrimos ex bona indole hujus filii, pariter ac reliquorum gnatorum carpit, faxit DEUS quam diutissime! Illæ sane indoles informationi Præceptorum Scholæ memoratæ adeofavit, ut quæ fundamenta magna assiduitate studiorum struerent, tum DN. GUNTHERUS Cantor, D. TANCKIUS, Conrector, ac vel maxime Parens ad ingenia formanda natus & factus, essent firma, & ad sustinenda altiora satis commoda. Non minus robur illis addidit in locum demortui Parentis succedens DN. REIMARUS, quem hodie Gymnasium Hamburgense sibi vindicavit. Contulit ergo sese, ac solent arbores locum mutantés dulces magis fructus promere, Gústrovium, tam, ut fidelissimi & peritissimi Conrectoris ejusdem Gymnasii DN. SANDOVII institutione privata fruereetur, quæ nullum unquam indoctum dimisit, quam ut una fidelia ex ore mellitissimi Avunculi, Viri Prænobilissimi ac Experientissimi JOHANNIS GEORGII BARNSTORFFII Medicinæ Doctoris & Consiliarii aulici Serenissimæ DUCIS MECKLENBURGICÆ, Quæ Bützovii commoratur, Fautoris atque Amici æstimatissimi, hauriret prima Elementa scientiæ medicæ. Siquidem vero in utroque negotio inter se certarunt, & celeritas apprehendendi quæ tradebantur in discente, & perspicuitas dictionis in docente, non potuit non ingenium reddi scientiis splendidum. Expertus hoc ipse est magno suo commodo, quando ad Emporium scientiæ medicæ, quod Jenæ in commodum totius orbis floret, se contulit

tulit, quod An. 1726. et ipso contigit. Statim quippe ac suo re-
 ctoratu Viri plurimum reverendi DN. JESALÆ FRIDERICI
 WEISSENBORNII, Superintendentis vigilantissimi, & Professo-
 ris Theologiæ religiosissimi Civis ac Mularum filius factus, hoc
 age, pro Symbolo habuit, ut citius Doctores docendo, quam ille
 Auditor auscultando, fuerint delassati. Non sine animi læti-
 tia recordatur D. JOANNIS ADOLPHI WEDELII, qui *Me-
 thodum medendi, doctrinam de Febris, Inflammationibus, item se-
 meiotico-pathologicis & pathologico-therapeuticis exercitationes Parentis*
 incluti; D. HERMANNI FRIDERICI TEICHMEIERI, qui
Physiologicam, Botanicam & Chirurgiam, habita simul *sektione cada-
 veris feminini*: D. SIMON PAULI HILSCHERI, qui *Dieteticam*
 & modum *formulas præscribendi magna lubidine & maximo e-
 molumento filiorum artis docuerunt, ut his Viris magna famæ*
 suisque Professionibus publicis strenue vacantibus se nunquam
 non obstructum confiteatur. Imprimis alta mente penes DN.
 CANDIDATUM manet reposita fidelissima manu ductio Vir.
 Doctissimorum & experientissimorum HAMBERGERI &
 STUVENII, utpote quos habuit hodogetas acceptissimos in ad-
 discendis *Physiologia, Pathologia, materia medica, metodo medendi, semei-
 otica, morbis mulierum, infantum*, quibus mederi omnium difficilissi-
 mum, item, *Physica, Anatomica*, imo *in praxi clinica*, quo vestigia ho-
 rum premendo & doctus & fidus evaderet Medicus. Quandoqui-
 dem vero alterna amant Camoenæ, interposuit studiis istis feriis,
 quæ & clariss. Matheseos Professor DN. IOHANNES BERN-
 HARDUS WIDEBURGIUS & præcellens Magister KOHLE-
 RUS in animi refocillamentum ingenuo studio attulerunt. De-
 currisset lubenter in hoc stadio tam grato, imo alias Academiis
 visitasset, nisi Mater charissima hunc suum probum gnatum iterum vi-
 dere, & vero prælaudatus Avunculus in suos complexus denuo voluisset,
 ut perspectis Almæ in vicinia sitis domum redierit. Quod vero per-
 penderet, instare metam, ad quam tanto ardore contenderat, & in praxin
 esse deducenda, quæ hætenus insillata erant, nostram Almam adiit, & à
 Facultate Medica modeste petiit, ut in examinibus sœtis experiremur,
 quid humeri valeant, & an sufficiant ad labores clinicos sustinendos. An-
 nuimus quam lubentissime, & talem percepimus qualem speraveramus,
 i.e. probe in scientia medica versatum, cui nec desit facundia, nec ingeni-
 um, nec judicium. Nil ergo restat, quam ut itidem talem, se publice sistat,
 in quem finem Disputationem præsentem de *Colica Sanguinea-Spasmodica*
 & *Venesæctione in illa pro specifico habenda*, proprio Marte elaboravit. Quo
 ergo, dum habebitur die 27. Octobr. hoc negotium sit eo illustrius; nomi-
 ne Facultatis Medicæ MAGNIFICUM DN. RECTOREM, *Utriusque Rei-
 publicæ Procures, omnium Facultatatum Doctores, Licentiatos, Verbi Divini Mini-
 stros, Philosophiæ Magistros, Generosos & Nobilissimos Dn. Studiosos* ut præ-
 sentes sint & faveant, qua decet observantia, &, qua par est
 humanitate invito.

P.P. Rostochii sub Sigillo Facultatis Medicæ, d. 25. Octob. An. MDXXIX.

00 A 6271

[1]

VD18

f

ULB Halle
003 571 882

3

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE

AEGRORUM EXAMINIS METHODO ET CAUTELIS,

Quam,
AUSPICE DEO PROPITIO,
Et Consensu atque Auctoritate Gratiosa Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
P R Æ S I D E

DN. D. MICHAELE ALBERTI,
SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB. CON-
SILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ETC.
DECANO SUO SPECTATISSIMO,
Domino Patrono, Præceptore ac Promotore suo omni honoris cultu prosequendo,
PRO GRADU DOCTORIS
SUMMISQUE IN MEDICINA

